

Dr. H.F. Kohlbrugge

Tekst: JOHANNES 1 vers 5.

"En het Licht schijnt in de duisternis; en de duisternis heeft Hetzelve niet begrepen."

De duivel poogt te allen tijd Christus, het Woord, voor onze ogen weg te rukken; en wanneer hem dit gelukt is, dan heeft hij de mens op de weg van vermetelheid of van hooploosheid gebracht; van vermetelheid: dat hij zich tegenover de heilige en rechtvaardige God iets aanmatigt, wat God hem niet gegeven heeft; van hooploosheid: dat de mens bij al zijn offeranden toch wegzinkt in de buitenste duisternis. Daarom moeten wij de draad behouden, die het Evangelie ons in de hand geeft, opdat wij het labrynt (een doolhof) der menigvuldige gezindheden en gevoelens des vleses en der listige verleiding des duivels gelukkig ontkomen mogen. Deze draad is de getuigenis: Zijt in Hem, in het Woord, in Christus, bevonden, zijt in Hem gebleven! in Hem is het Leven, buiten Hem de dood. Wij hebben de grote waarheid behandeld: *"In Hem was Leven, en het Leven was het Licht der mensen."*

Wij hebben op de vraag: "Hoe onderscheid ik waarheid van dwaling?" Het antwoord gegeven. "Het Leven was het Licht der mensen", was het antwoord op deze gewichtige vraag. Hetgeen wij behandeld hebben, vatten wij heden nog eens kort tezamen. Het ganse leven, dat de heiligen en gelovigen, die er ooit zijn geweest, geleefd hebben, was niet hun eigen leven, het was het Leven Gods, het Leven des Woords, het Leven van Christus. Het leven, dat zij leefden, was in Christus, was in het Woord; gelijk ook Paulus betuigt: "En ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij, en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft." (Gal. 2: 20) Het geestelijk leven ligt nooit stil; waar dit leven is, daar straalt het naar buiten evenals naar binnen. Alle bewegingen en handelingen van dit leven verspreiden haar licht. "Want zo velen als er door de Geest van God geleid worden, die zijn kinderen Gods" (Rom. 8: 14), betuigt een Apostel. Abel, Henoch, Noach, Abraham, Izak en Jakob, Mozes, Samuël, David en Daniël en zo velen, als er in dit Leven, hetwelk in het Woord was, leefden, konden aan de bewegingen en handelingen van dat Leven wel bemerken, dat het einde er van heerlijkheid zou zijn, al gingen zij ook naar de uitwendige schijn met het Woord, in Hetwelk hun leven was, in de dood. Het Leven getuigde steeds in hen van Deszelfs opstanding uit de doden. Zo was het hun Licht tot voor de troon van God, en alle andere mensen konden aan dit Leven, konden aan de bewegingen en handelingen dezes Levens, aan zijn voortdurend weder opleven en opstaan uit de doden wel zien: in het Woord, waarin deze mensen hun leven hebben, is het Leven. Dit zag Kaïn wel in zijn broeder Abel, anders had hij hem niet gedood; dit zag Saul wel in David, anders had hij hem niet zo fel vervolgd. Zo hebben de gelovigen altoos licht, want Christus is het Licht van hun leven; zij hebben zoomin licht in zichzelf, als zij leven in zichzelf hebben. Zij erkennen en belijden, dat zij in zichzelf duisternis zijn. Maar het Leven, dat in het Woord is, is hun Leven, en zo is dit Leven hun licht, waardoor zij waarheid van de dwaling onderscheiden. Ook hebben de ongelovigen en eigengerechten altoos licht, want Christus, het Woord, straalt met Zijn leven en met Deszelfs bewegingen van de gelovigen uit, de

ongelovigen en eigengerechtigten tegen, en bestraft hén en hun doen, opdat zij de dwaling laten varen en het Leven verkiezen, hetwelk in het Woord, in Christus, is. Zo was het van ouds. En nu gaat het om de zelfbeproeving. Velen kunnen de Waarheid zien, en beproeven wat het beste is om te doen, zonder dat zij daarom in de Waarheid wandelen. Dat weten wij uit Romeinen 2: 1 7 23. Velen kunnen het Licht, Christus, zien, zonder dat zij tot dit Licht komen, dit Licht begrijpen, in zich opnemen, bij dit Licht blijven, en in dit Licht wandelen. Ik wil dit in deze morgen u re nader uiteenzetten en daarbij de redenen opgeven, vanwaar dit komt. Alles diene ons echter tot bestraffing, tot terechtwijzing en tot vertroosting.

Hetgeen de Apostel in onze tekst schrijft, schijnt een herhaling te zijn van de woorden: *"Het Leven was het Licht der mensen."* Het is evenwel geen herhaling. De Apostel deelt ons hier mee, wat de mensen waren, en dat zij het Licht des Levens niet hebben begrepen. Met *"het Licht"* verstaat de Apostel Christus, zoals Hij de mensen hun verkeerde weg ontdekt en hun het Leven toont, hetwelk in Hem is. De Apostel laat echter het woord "Leven" achterwege, en noemt hier en in de volgende verzen Christus "het Licht", omdat naar de raad Gods de verlichting aan de wedergeboorte voorafgaat. Wanneer hij schrijft: *Het Licht "schijnt"*, zo omvat hij daarmee alle tijden en eeuwen. Dit Licht heeft in elke tijd geschenen, het schijnt en zal schijnen tot op de laatste der dagen. "Duisternis", zo noemt de Apostel de toestand der mensen, waarin zij door de afval van God gekomen zijn; en ook de mensen zelf, die in die toestand zich bevinden, noemt hij zo, met uitzondering van hen, die tot dit Licht bekeerd zijn. Dat moet u echter niet zo verstaan, als waren door "duisternis" enkel dezulken bedoeld, die geheel zonder kennis van Christus zijn; de Evangelist meent ook degenen, die wél van Christus kennis hebben. Hij betuigt dit echter, zoals ook het volgende, opdat wij het toch wel bedenken zouden, welke ellendige schepselen wij zijn, ook dan nog, wanneer ons het Licht, Christus, bestraalt, en hoe noodzakelijk het daarom voor ons is, dat wij in het Woord, in Christus, bevonden worden, en dat wij in dit Woord blijven. Ik heb gezegd, dat velen het Licht, Christus, kunnen zien, zonder dat zij tot dit Licht komen, dit Licht begrijpen, in zich opnemen, bij dit Licht blijven en in dit Licht wandelen. Johannes betuigt dit, waar hij schrijft: *"Het Licht schijnt in de duisternis, maar de duisternis heeft het niet begrepen."* *Het Licht is Christus, zo schijnt dan Christus in de duisternis, zonder dat Hij door de duisternis begrepen wordt.* Ik zal dit met de Schrift in de hand nader uiteenzetten.

- Kaïn was duisternis. In deze duisternis scheen het Licht, want Het leerde hem, dat hij een zondaar was; Het toonde hem het onvoldoende van Zijn werken; Het ontdekte aan hem zijn verkeerdheid, de toorn Gods en de straf, die hij te verwachten had. Ware het anders geweest, Kaïn had nooit geofferd; hij had er nooit op gestaan, dat zijn broeder Abel hem de handen zou opleggen. Het Licht, het Woord, was het, dat hem vroegde: "Waarom bent u ontstoken, en waarom is uw aangezicht vervallen?" (Gen. 4: 6)
- Dit Licht heeft geschenen over de eerste wereld; zij hebben Christus gezien, zij allen, die door de zondvloed omkwamen; zij zagen immers Noach, en dat deze de ark bouwde. Aldus betuigt de Apostel Petrus (1 Petrus 3: 19. 20): "In Denwelke (namelijk, Geest) Hij ook heengegaan zijnde de geesten, die in de gevangenis 'zijn, gepredikt heeft, die eertijds ongehoorzaam waren, wanneer de lankmoedigheid Gods eenmaal verwachtte in de dagen van Noach, als de ark toebereid werd, waarin weinigen, dat is acht zielen, behouden werden door het water." Dat is: in de Geest was Christus in Noach; in deze Geest heeft Christus de geesten, die toen leefden, gepredikt, zolang als zij in het tijdbestek van 127 jaren, dat de Heere nog in Zijn geduld voor hen bepaald had, als in een gevangenis bewaard werden.
- Net zo scheen het Licht, Christus, in de duisternis van de stad der Chaldeeën, Ur, daar Abraham dezelve overeenkomstig de roeping Gods verliet. Desgelijks scheen Het in de stad Sodom, terwijl Abraham van haar koning niet één draad noch een schoenriem nemen wilde, en de rechtvaardige Lot in haar midden woonde. Ook moet het Licht in de stad Sodom reeds vroeger helder hebben geschenen, daar immers Abraham meende, dat er zich ten minste nog wel vijftig rechtvaardigen in bevonden. Zo scheen Het aan de hoven van de beide eigengerechte koningen, met wie Abraham en

Izak verkeerd hebben. Zo in het huis van Laban, toen Jakob aldaar voor loon diende. En predikten niet Abraham, Izak en Jakob overal, waar zij kwamen, aan de volken, die in de omtrek woonden, van de Naam des Heeren? En deed niet Melchizédek deze Priester des allerhoogsten Gods, hetzelfde in Salem? Hoe helder scheen dit Licht in de duisternis aan het hof van Faraö en bij al de Egyptenaren, niet alleen toen Abraham aldaar verkeerde, maar ook later onder Jozef, en toen dat volk door de tien plagen werd getroffen! Hoe helder scheen dat Licht in de duisternis van alle volken van de toenmalige tijd, voornamelijk, toen zij vernamen, hoe de koning van Egypte met zijn ganse heir in de Schelfzee was omgekomen, en hoe daarenboven de machtige koningen Sihon en Og voor het aangezicht der kinderen Israëls gevallen waren Heerlijk getuigt daarvan de hoer Rachab (in het Boek van Jozua, Hoofdstuk 2:9-11): "Ik weet, dat de Heere u dat land gegeven heeft; en dat ulieder verschrikking op ons gevallen is, en dat al de inwoners dezes lands voor ulieder aangezicht gesmolten zijn. Want wij hebben gehoord, dat de Heere de wateren der Schelfzee uitgedroogd heeft voor uw aangezicht, toen gij uit Egypte ging; en wat gijlieden aan de twee koningen der Amorieten, Sihon en Og, gedaan hebt, die op gene zijde der Jordaan waren, dewelke gijlieden verbannen hebt. Als wij het hoorden, zo versmolt ons hart, en er bestaat geen moed meer in iemand vanwege ulieder tegenwoordigheid; want de Heere, ulieder God, is een God boven in de hemel en beneden op de aarde."

- Ik moet hier in het bijzonder van de wetgeving op de berg Sinaï gewagen. Dat het ganse volk, hetwelk rondom de berg gelegerd was, duisternis was, heeft het wel in al zijn murmuringen tegen God en tegen Mozes bewezen; en de waarheid er van is wel hierin genoegzaam gebleken, dat van de zeshonderdduizend mannen, die uit Egypte getogen zijn, slechts twee in de ruste Gods zijn ingegaan, de overigen stierven in de woestijn; en toch, hoe helder heeft in deze duisternis het Licht geschenen! Of, zo er iemand aan twijfelt, dat Hij, Die de Wet op Sinaï gaf, het Licht, Christus, was, zo hore hij Mozes. Aldus getuigt deze: "De Heere is van Sinaï gekomen en is hunlieden opgegaan (als Licht) van Seïr; Hij is blinkende verschenen (glansrijk als de zon) van het gebergte Paran, en is aangekomen met tienduizenden der heiligen (enkel engelen des lichts); tot zijn Rechterhand was een vurige Wet aan hen." (Deuteron. 33:2) Hij hore voorts, wat Habakuk zegt: "God kwam van Theman (van het zuiden), en de Heilige van de berg Paran. Sela. Zijn heerlijkheid bedekte de hemelen, en het aardrijk was vol van Zijn lof; en er was een glans als des lichts; Hij had hoornen aan zijn handen; en aldaar was zijn sterkte verborgen." (Hab. 3:3 en 4) Twijfelt iemand ook dan nog, of Hij het Licht, Christus, geweest is, zo hore hij Paulus: "De stem van Jezus", zo getuigt hij, "bewoog toen de aarde." (Hebr. 12: 26)
- Zo heeft dit Licht altoos in de duisternis der kinderen Israëls geschenen, ja, tot op die tijd, dat dit Licht in de gestalte van een dienstknecht, gevonden in de gedaante als een mens, tot hen zeide: "Wie van u overtuigt Mij van zonde? Terwijl u het Licht hebt, gelooft in dat Licht." (Joh. 8: 46) Immers dat Licht was iedere morgen vroeg op in de Profeten, zoals Petrus getuigt, dat de Geest van Christus in de Profeten was (1 Petrus 1:11); en Zefanja: "De rechtvaardige Heere is in het midden van haar. Hij doet geen onrecht; allen morgen geeft Hij Zijn recht in het licht, er ontbreekt niet; doch de verkeerde weet van geen schaamte." (Zef. 3: 5)
- En zolang als dit Licht in de duisternis, in de kinderen Israëls, scheen, deelde Het ook van Zijn glans mee aan al de overige volken der wereld. Ik bewees u dat reeds met het getuigenis uit de mond van de hoer Rachab. Wilt u nog meer bewijzen, hoort dan wat de Filistijnen in de tijd van Eli en van Samuël zeiden; daaruit kunt u zien, hoe zij geweten hebben, wat dat Licht vermag, en wat zij aan Hetzelve verschuldigd waren. Aldus lezen wij 1 Sam. 4: 6 8, toen de twee zonen van Eli, Hofni en Pinehas, met de ark des verbonds van God in het leger kwamen, en gans Israël juichte: "Als nu de Filistijnen de stem van het juichen hoorden, zo zeiden zij: Wat is de stem van dit grote juichen in het leger der Hebreëen? Toen vernamen zij, dat de ark des Heeren in het leger gekomen was. Daarom vreesden de Filistijnen, want zij zeiden: God is in het leger gekomen. En zij zeiden: Wee ons, want diergelijke is gisteren en eergisteren niet geschied! Wee ons, wie zal ons redden uit de hand van deze heerlijke

Goden? Dit zijn dezelfde Goden, die de Egyptenaars met alle plagen geplaagd hebben bij de woestijn!" En aldus lezen wij weer in het 6^e hoofdstuk (Vers 13 en 6): "Als nu de ark des Heeren zeven maanden in het land der Filistijnen geweest was, zo riepen de Filistijnen de priesters en de waarzeggers, zeggende: Wat zullen wij met de ark des Heeren doen? Laat ons weten, waarmee wij ze aan haar plaats zenden zullen? Zij dan zeiden: Indien gij de ark des Gods van Israël wegzendt, zendt haar niet ledig weg, maar vergeldt Hem ganselijk een schuldoffer." "Waarom toch zoudt gijlieden uw hart verzware, gelijk de Egyptenaars en Faraö hun hart verzwaaard hebben? Hebben zij niet, toen Hij (wonderlijk) met hen gehandeld had, toen Hij Zichzelf bij hen bewees, hen laten trekken, dat zij heengingen?"

- Hoe kwam het, dat de toveres, tot welke Saul ging, niet meer voor haar leven vreesde, nadat Saul haar bij de Heere had gezworen? (1 Sam. 28:10) Hoe kwam het, dat Achis, de aanbiddere van de afgod Dagon, tot David zeide: "Het is zo waarachtig als de Heere leeft, dat u oprecht zijt"; en wederom: "Voorwaar u bent aangenaam in mijn ogen, als een engel Gods"? (1 Sam. 29:6 en 9) Vanwaar kwam het, dat de dienstknecht van een Amalekiet, die na de verwoesting van Ziklag in de handen van David viel, tot de koning zeide, eer hij hem tot de bende der Amalekieten leidde: "Zweer mij bij God, dat u mij niet zult doden"? (1 Sam. 30:15) Was het niet door dit Licht, waarvan onze Evangelist getuigt, dat Het in hun duisternis scheen? Hiram, de Sidoniër, koning van Tyrus, schreef aan de koning Salomo (2Kron. 2:11 en 12): "Daarom, dat de Heere Zijn volk liefheeft, heeft Hij u over hen tot koning gesteld." Verder zeide Hiram: "Geloofd zij de Heere, de God van Israël, Die de hemel en de aarde gemaakt heeft, dat Hij de koning David een wijzen zoon, kloek in voorzichtigheid en verstand, gegeven heeft, die een huis voor de Heere en een huis voor zijn koninkrijk bouwe"; en toch was zijn afgod en de afgod van Zijn volk de "Astaroth", die thans nog vereerd wordt onder de naam van "Maria" en "koningin des hemels." ("Melecheth des hemels", Jerem. 44:17) Faraö Necho sprak tot Josia, de koning van Juda, woorden, die uit de mond van God kwamen; en toch vereerde hij en zijn volk de stier en een beeld, dat er ongeveer uitzag als het beeld van een naakte, dode mens met een wenende vrouw er naast, zoals men zulke beelden in de Roomse kerk heeft.
- Cyrus en Nebukadnézar hebben in het openbaar belijdenis afgelegd, zoals zij nooit uit de mond van Christelijke vorsten zijn vernomen, *) en toch leefde Cyrus in openbare verloochening van al het Goddelijke, en Nebukadnézar verootmoedigde zich alleen op zodanige wijze, als Achab. Dit zal genoegzaam zijn, om te bewijzen, dat het Licht altoos in de duisternis heeft geschinen, maar dat de duisternis Het niet begrepen heeft.
- Hoe waarachtig is hetgeen de Apostel Paulus aan de Romeinen over het schijnen van dit Licht in de duisternis betuigt, schrijvende (Rom. 10:18): "Maar ik zeg: hebben zij het niet gehoord? Ja toch, hun geluid is over de gehele aarde uitgegaan, en hun woorden tot de einden der wereld." Ik zal er niet van spreken, hoe dat Licht geschinen heeft bij de oude Grieken en Romeinen. In al hun geschriften ontdekt men het in vroegere tijden uitgestrooide zaad der waarheid en der gerechtigheid van dit Licht. Al is het ook van de één kant waar, dat God in de verleden tijden al de heidenen heeft laten wandelen in hun wegen (Handel. 4:16), zo heeft Hij toch altoos behoeften verwekt en middelen aangeboden, opdat zij de Heere zouden zoeken, of zij Hem immers tasten en vinden mochten. (Handel. 17: 27) en dat God hen overgegeven heeft in de begeerlijkheden hunner harten tot onreinheid, geschiedde naar het rechtvaardig oordeel Gods, omdat zij de Waarheid Gods verdraaid en veranderd hebben in de leugens, en omdat zij het schepsel geëerd en gediend hebben naast en boven de Schepper, Die de prijzen is in der eeuwigheid. (Rom. 1: 24, 25)
- Indien de tijd, voor een leerrede bepaald, het mij zou veroorloven, dan zou ik u opmerkzaam willen maken op de eeuwen na Christus tot op deze dag, om u te tonen, dat dit Apostolische woord: "Het Licht schijnt in de duisternis, maar de duisternis heeft Het niet begrepen", waarachtig blijft. Ik zou met u de geschriften van het machtige Azië, waarbij vergeleken Europa nog zo klein is, doorbladeren, om u

te bewijzen, dat ook nu nog aldaar het Licht in de duisternis schijnt, maar dat de duisternis Het niet begrepen heeft. Of waarvandaan hebben de miljoenen en nog eens miljoenen Boeddhisten de leer van een Zoon van God, die in het vlees gekomen is? Waarvandaan de leer: "Onwankelbare volharding in 't geloof is de regel van de weg der heiligen"? Waarvandaan hebben zij het, dat zij leren: De bron en de noodzakelijkheid van het geloof ligt in de volgende vier waarheden: "De algemene ellende en jammerstaat is de eerste waarheid; de weg der verlossing is de tweede waarheid; verzoeking en aanvechting op deze weg is de derde; en haar bestrijding en de wijze van haar te overwinnen is de vierde waarheid"? Wat doet het ter zake, dat zij dat alles anders uitleggen, dan wij? Waarvandaan eindelijk hebben zij de Tien Geboden, al is het ook verminkt en zonder het gebod der gehoorzaamheid? "Ik weet al hetgeen u weet, ik heb het alles bestudeerd", was het antwoord, hetwelk de minister van het machtige koninkrijk Abessynië in Afrika de zendingleraar GOBAT gaf; "als u iets kunt, leg mij dan de laatste hoofdstuk ken van Ezechiël uit." Edoch, dit zij genoeg van Azië en Afrika.

- Ik zou op Amerika kunnen wijzen, waar zich alle dingen om deze twee assen draaien: het "ik" en het "geld."
- Ik zou op Europa kunnen wijzen, waar het grootste gedeelte der bewoners in de Maria-dienst verzonken ligt, en waar de meesten met dat Licht doen wat hun goeddunkt.
- En ten laatste, hoe wordt die grote waarheid: "Het Licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft Het niet begrepen" hoe wordt zij waarheid bevonden in dit ons dal, in de stad van onze inwoning, ja zelfs bij veel leden van deze Gemeente!

Wat zijn de oorzaken er van, dat de duisternis dit Licht niet begrepen heeft en niet begrijpt?

U vindt al de oorzaken tezamen door de Heilige Geest Zelf opgetekend in het 17^e hoofdstuk van het tweede Boek der Koningen. Aldaar leest u het gedichtsel, het doen en drijven van de duisternis aller tijden, ook van onze tijd, ofschoon het Licht in de duisternis schijnt. Ik kan voor u staan, o mens, als een levend getuige van wat de Heere dengene doet, die op Hem wachten; als een levend getuige, hoe welgelukzalig hij is, die in het Woord blijft. Niet ik, maar het levende Getuigenis uit Mijn mond, Christus, zal in u, die duisternis zijt, schijnen, dat u Hem zien zult. U hebt het echter niet; u wandelt echter niet daarin, u blijft niet in het Woord. Meent u dan, dat u evenwel op de weg des Lichts zijt, dat de weg, die u wordt voorgehouden, slechts ietwat hoger ligt, dat u evenwel toch eindelijk ook daarheen komen zult, of dat het ook wel voldoende zou zijn, als men deze hoogteniet bereikt; dan zal het licht, dat u opgaat, om zichzelf aan u mee te delen, u ten hoogste een lichtkogel zijn, die spoedig weer in de lucht voor u verdwijnt, en u blijft aan het rondtasten in de duisternis. U hebt alleen het zichtbare voor ogen. Nu eens bent u weer bij de Heere, en nu weer bij uw afgoden; zo-even was u nog in de hemel, en thans weer bent u zonder Licht, zonder de Heere, zonder hemel en Geest, zonder vrucht van de Geest, in de vergankelijke dingen. Schijnt echter dat Licht in u, en bekent u geheel en al duisternis te zijn, zo zult u geen rust hebben, totdat dit Licht het Licht van uw leven is geworden. Al wie in waarheid door het Licht, door Christus, van Zijn duisternis overtuigd is geworden, komt ook tot dat Licht, Hetwelk tot hem gekomen is. Het is hem goed, dat dit licht hem geheel verlichte, dat Het tot in de diepste en verborgenste duistere hoeken doordringe, opdat de duisternis overal verdreven zij en verdwenen, en opdat men geheel en al een kind des Lichts zij; want dan weet men, dat God een Licht is, en gans geen duisternis in Hem is. (1 Joh. 1:5) Al wie tot dit Licht komt, dit Licht begrijpt, wordt met vurige liefde voor dit Licht vervuld, en kan de duisternis en haar werken volstrekt niet meer verdragen. Wie tot dit Licht komt, die moet vanwege zijnen grote nood in dit Licht blijven, omdat het zichzelf slechts als duisternis kent. De Apostel en Evangelist Johannes betuigde dit, opdat zij, die zijn Evangelie hoorden, in het Woord, in Christus, blijven en al het andere overgeven zouden; en gij, die dit hoort, geeft al het andere over, Zolang als het Licht schijnt, eer het geheel duister wordt. Wie een boos oog heeft, diens lichaam is gans duisternis; daarom begrijpt hij dat Licht niet.

U echter, wier oog dag en nacht weent voor God, roepende om verlossing van het lichaam dezes doods, hoort de belofte: "Ulieden daarentegen, die Mijn Naam vreest, zal de Zon der gerechtigheid opgaan, en er zal genezing zijn onder zijn vleugelen." (Mal. 4: 2) Hoort allen het Apostolisch bevel, opdat u weet, vanwaar het komt, dat men dit Licht niet begrijpt, en opdat u dit Licht begrijpen moogt (Rom. 13:11 14): "En dit zeg ik te meer, dewijl wij het de ure is, dat wij nu uit de slaap opwaken; want de zaligheid is ons nu nader, dan toen wij (eerst) geloofd hebben. De nacht is voorbijgegaan en de dag is nabij gekomen: laat ons dan afleggen (naar de Grondtekst: laat ons dan afgelegd hebben) de werken der duisternis, en aandoen (eigenlijk: laat ons aangedaan hebben) de wapenen des lichts; laat ons, als in de dag, eerlijk wandelen, niet in brasserijen en dronkenschappen, niet in slaapkamers en ontuchtigheden, niet in twist en nijdigheid; maar doet aan (hebt aangedaan) de Heere Jezus Christus en verzorgt het vlees niet tot begeerlijkheden." Dat is, laat het vlees niet toe, dat het u met zijn zorg tot de vervulling van zijn begeerten wegslepe. Wie de toorn Gods over zijn zonden in zijn beenderen gevoeld heeft, wie het heeft ervaren, hoe nauw de heilige en rechtvaardige God het met de zonde neemt, die verblijdt zich, als voor hem de gelegenheid des tijds weten, dat het Licht, Christus, opgaat en hem beschijnt in zijn kerker, en het hem gegeven wordt, om dit Licht te begrijpen. Hij ziet in dit Licht, in Deszelfs klaarheid, al de deugden en volmaakheden Gods verheerlijkt. Hij ziet in dit Licht de verzoening van al zijn zonden, de rechtvaardigheid, die aangebracht is, het recht des eeuwige levens, en dit Licht neemt alle duisternis weg en geleidt hem voor de troon des Vaders, dat hij "Abba" roepen kan.

Hij is op zichzelf beschouwd te ellendig geworden en heeft het voor deze heerlijke troon te goed, dan dat hij het Woord, Christus, het Licht van Zijn leven, zou kunnen prijsgeven. Zo zij het u dan gezegd, en een ieder van u zij door de voorbeelden, die hem in deze leerrede zijn voorgehouden, gewaarschuwd, dat hij zich niet daarin vergenoege, dat hij toch Christus ziet, het schijnsel van dit Licht heeft, maar hij gevoele zich, wegens de aangeboren duisternis, door welke hij in zichzelf duisternis is, opgewekt, om daarnaar te jagen (Filipp. 3: 8 14), dat hij Christus gegrepen hebbe, voorzover hij door Christus Jezus gegrepen is.

AMEN

Gehouden te Elberfeld, 20 Januari 1850, des voormiddags.